

Vergaderjaar 2019–2020

35 438

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie)

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT / LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT¹

Vastgesteld 15 juni 2020

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de fractie van **Forum voor Democratie** hebben kennisgenomen van de Tweede incidentele suppletoire begroting Economische Zaken en Klimaat 2020 inzake Noodpakket banen en economie.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Tweede incidentele suppletoire begroting Economische Zaken en Klimaat 2020 inzake Noodpakket banen en economie. De regering beoogt hiermee de budgettaire ruimte te formaliseren voor onderdelen van het eerste noodpakket waartoe het kabinet in april heeft besloten en reeds in uitvoering heeft genomen. Zij hebben een aantal vragen hierover.

De leden van de fractie van de **Partij voor de Dieren** hebben kennisgenomen van de Tweede incidentele suppletoire begroting Economische Zaken en Klimaat 2020 inzake Noodpakket banen en economie. Zij danken de regering en ambtenaren voor hun snelle steun aan Nederlandse sectoren die het moeilijk hebben tijdens de coronacrisis. Toch hebben deze leden een aantal vragen, vooral waar het gaat om de keuze voor

¹ Samenstelling:

Koffeman (PvdD), Faber-van de Klashorst (PVV), Van Strien (PVV), Gerkens (SP), Atsma (CDA), N.J.J. van Kesteren (CDA) (*voorzitter*), Pijlman (D66), Schalk (SGP), Klip-Martin (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van Ballekom (VVD), De Blécourt-Wouterse (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Gerbrandy (OSF), Van Gurp (GL), Huizinga-Heringa (CU), Kluit (GL), van der Linden (FVD) (*ondervoorzitter*), Meijer (VVD), Otten (Fractie-Otten), Van Pareren (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Vendrik (GL), Van der Voort (D66)

sectoren die steun ontvangen en de voorwaarden die al dan niet aan die steun worden gesteld.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van Forum voor Democratie

Tijdens de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer heeft het lid Van Haga gevraagd of en, zo ja, in welke mate er uitbetaling van NOW-gelden heeft plaatsgevonden aan inmiddels failliet verklaarde bedrijven.² De leden van de Forum voor Democratie-fractie hebben daar ook signalen van ontvangen. Het ging in dat geval om bedrijven die de NOW-gelden hebben aangevraagd en nádat de aanvraag is goedgekeurd failliet zijn verklaard. De Minister van EZK gaf tijdens het wetgevings-overleg in de Tweede Kamer aan het «onwaarschijnlijk» te vinden, dat dit zou gebeuren.³ Een motie van de leden van Haga en Baudet⁴ over dit onderwerp is verworpen.

De leden van de fractie van Forum voor Democratie hebben een aantal verdiepende vragen hierover. Heeft de regering sinds dit ter sprake is gekomen hier inmiddels nader onderzoek naar gedaan? Zo ja, wat zijn de uitkomsten? Is het juist dat er uitkeringen hebben plaatsgevonden van NOW-gelden aan bedrijven die in de tussentijd failliet zijn gegaan? Aan hoeveel inmiddels failliet verklaarde bedrijven zijn NOW-gelden uitgekeerd? En wat was de totale en gemiddelde uitkeringssom? Kan de regering aangeven of, en zo ja, wanneer er maatregelen zijn genomen om dit te voorkomen? En welke maatregelen zijn er dan genomen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de regering inzichtelijk te maken wat de laatste stand van zaken is rond de maatregelen die met deze supplettoire wet is beoogd. In welke mate is reeds gebruik gemaakt van de extra budgettaire ruimte? Voorziet de regering additionele verruiming, en zo ja, waartoe?

Hoe beoordeelt de regering de effectiviteit van de ingezette instrumenten (TOGS, garantiefaciliteiten, Qredits)? Kan de regering in het bijzonder inzichtelijk maken in welke mate met deze maatregelen de culturele sector wordt ondersteund? Overweegt de regering hier aanpassingen?

De regering onderzoekt, zo begrijpen de leden van de GroenLinks-fractie, of de SBI-code aangepast moet worden om de juiste toegang tot de TOGS te borgen. Wat is hier de laatste stand van zaken?

De leden van de fractie van GroenLinks vragen voorts naar de laatste stand van zaken omtrent de eventuele steun aan specifieke bedrijven en de daarbij te stellen voorwaarden. Hoe borgt de regering dat in voorkomende situatie steunverlening maximaal bijdraagt aan de duurzame transitie? Welk type financiële ondersteuning (zoals gift, lening, aandelenkapitaal) heeft de voorkeur van de regering?

² *Kamerstukken II*, 2019–2020, 35 438, nr. 29, blz. 50.

³ *Idem*, blz. 73.

⁴ *Kamerstukken II*, 2019–2020, 35 438, nr. 27.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren

De éénmalige tegemoetkoming van 4.000 euro (TOGS), de aanvullende steun via Qredits en de maatregelen in het Caribisch deel van het Koninkrijk kunnen op instemming rekenen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie. Waar zij wel meer duidelijkheid over zouden willen is de Garantie Ondernemersfinanciering, de Borgstelling MKB, en de kredietverstrekking via de Regionale ontwikkelingsmaatschappijen. Door aan de maatregelen eisen te stellen kan de energietransitie worden gestimuleerd die past bij de 1,5 gradeneconomie.

Deze leden denken aan het verder opschroeven van de energiebesparingsplicht die al sinds 1993 wettelijk is vastgelegd in bestaande milieuwetgeving, maar nauwelijks gehandhaafd wordt door gemeenten en provincies. Met deze bepaling worden bedrijven en instellingen verplicht om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Is de regering bereid om de handhaving verder te intensiveren of zelfs op te rekken naar 7 of 10 jaar? Is de regering bereid om toch onderzoek te doen naar de uitbreiding van deze plicht? Verder zou de regering naar de mening van deze leden bedrijven moeten verplichten om duurzaamheidsdoelen te formuleren en zich daarover te verantwoorden. Zonder verantwoording geen steun. Deze leden vragen om een reactie van de regering.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie begrijpen dat er snel moest worden gehandeld, maar dat betekent niet dat er geen voorwaarden mogen worden gesteld aan de financiële steun voor bedrijven en ondernemers. We leven nu immers niet alleen in een 1,5-meter-samenleving, maar ook in een 1,5-gradeneconomie.

Deze leden constateren dat aan geen van de maatregelen die tot nu toe gepresenteerd zijn, fatsoenlijke duurzaamheidseisen zijn gekoppeld. Zijn de steunmaatregelen niet te zeer gericht op de korte termijn als ze geen enkele preventieve werking hebben voor de klimaat- en biodiversiteitscrisis, waarvan veel ernstiger gevolgen te verwachten zijn dan van de huidige economische crisis? De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen om een reactie van de regering.

Hoe gaat de regering uitvoering geven aan de motie-Van Raan over steun aan de cultuursector,⁵ zeker nu duidelijk is dat 1 op de 3 theaters en podia per 1 juli failliet zal gaan bij gebrek aan financiële steun?⁶ Kan de regering uitleggen waarom vliegtuigen wel in volle bezetting mogen vliegen, maar theaters en bioscopen niet meer dan 30 personen mogen ontvangen? Waarom ontvangt de cultuursector geen extra steun?

In de samenleving is ophef ontstaan over steun van de Nederlandse overheid aan noodlijdende ondernemingen die in goede tijden belasting ontweken en de voorkeur gaven aan het uitkeren van dividend aan aandeelhouders, zoals vliegtuigmaatschappijen en Booking.com. Denemarken biedt geen overheidssteun aan bedrijven die geregistreerd zijn in belastingparadijzen. Goed voorbeeld doet goed volgen. Hoe staat de regering daar tegenover? Is de regering het met de leden van de Partij voor de Dieren-fractie eens dat fossiele bedrijven alleen steun zouden mogen ontvangen wanneer zij voldoen aan harde duurzaamheidseisen? Is de regering het met deze leden eens dat daarenboven geen noodsteun

⁵ *Kamerstukken II*, 2019–2020, 35 438 nr. 17.

⁶ ANP, «VSCD: een op drie theaters is voor de zomer failliet», 6 mei 2020, *Transport online*, <https://www.transport-online.nl/site/114723/vscd-een-op-drie-theaters-is-voor-de-zomer-failliet/>

verleend zou moeten worden aan bedrijven die belasting ontwijken via buitenlandse constructies?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 19 juni 2020.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
N.J.J. van Kesteren

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
De Boer